

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **A. K.,** zastoupený opatrovníkem JUDr. Miroslavem Chupáčem, advokátem se sídlem Plzeň, Plovární 478/1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje,** se sídlem Plzeň, Nádražní 2437/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 12. 2020, č. j. 17 A 103/2020-33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce JUDr. Miroslavu Chupáčovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 11. 2020, č. j. KRPP-127649-9/ČJ-2020-020022. Tímto rozhodnutím žalovaná

podle § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zajistila žalobce na dobu 30 dnů od okamžiku omezení jeho svobody, za účelem jeho předání do Rumunska, a to podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III").

[2] Po stránce skutkové vycházel krajský soud ze zjištění, že žalobce byl dne 18. 11. 2020 kontrolován hlídkou Policie České republiky; jelikož nebyl schopen prokázat svoji totožnost ani oprávnění k pobytu na území České republiky, byl zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) a odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Žalovaná následně zjistila, že žalobce je žadatelem o mezinárodní ochranu v Rumunsku; z rumunského dokladu předloženého žalobcem, nadepsaného jako *„Temporary identity document for asylum seekers"* se podává, že žalobce se narodil dne 1. 1. 2003. Při podání vysvětlení dne 19. 11. 2020 žalobce opakovaně uvedl a trval na tom, že údaj o datu narození je na rumunském dokladu uveden chybně, že se narodil v roce 2001, a že mu je 19 let. Rovněž uvedl, že se nechce vrátit do Rumunska ani do země původu, chce být propuštěn a cestovat do Belgie. Poté žalovaná vydala žalobou napadené rozhodnutí.

[3] Krajský soud uvedl, že nezletilého cizince bez doprovodu zásadně nelze zajistit, ledaže jsou splněny zvláštní podmínky § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců; dostatečné zjištění věku zajišťovaného je proto nezbytností. Neztotožnil se ale s námitkou žalobce, dle které měla žalovaná vést další dokazování o věku zajištěného, neboť ve věci existovaly pochybnosti o jeho zletilosti. Krajský soud upozornil, že žalobce sám žalované opakovaně sdělil, že se narodil v roce 2001, a že datum uvedené na rumunském dokladu je nesprávné. V řízení před žalovanou tedy nevyvstaly žádné pochybnosti o jeho zletilosti, které by měla žalovaná rozptylovat. Krajský soud dodal, že žalobce neprokázal své (ničím nepodložené) žalobní tvrzení, že již v řízení před žalovanou uváděl, že se narodil v roce 2003. Protokol o podání vysvětlení ze dne 19. 11. 2020 je veřejnou listinou a informace v něm zachycené se žalobci nepodařilo vyvrátit. Krajský soud také neakceptoval námitku, že žalovaná nedostatečně odůvodnila svůj závěr o potřebě zajištění namísto užití mírnějších zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Šlo totiž o typický případ, kdy tato zvláštní opatření nelze podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců uložit, neboť z protokolu o podání vysvětlení je zjevné, že žalobce má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného členského státu Evropské unie (mj. vyjádřil vůli cestovat dále do Belgie, ačkoli k tomu není oprávněn). Krajský soud se neztotožnil ani s námitkou, že žalovaná nedostatečně hodnotila proveditelnost předání žalobce do Rumunska. Uvedl, že pandemie nemoci Covid-19 nezměnila nic na použitelnosti nařízení Dublin III, což potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 11. 2020, č. j. 2 Azs 134/2020 - 29. Dočasné pozastavení přemístění tedy nemělo přímý vliv na povinnost Rumunska žalobce přijmout. Jakékoliv dočasné pozastavení mohlo trvat pouze po nezbytnou dobu, jak se podává i ze sdělení Komise č. 2020/C 126/02. Z ničeho současně neplynulo, že by předání nebylo možné provést ve lhůtě šesti měsíců a za podmínek předvídaných nařízením Dublin III. Závěr žalované, že nebyly známy skutečnosti, které by mohly předání (reálně) zmařit, krajský soud proto shledal souladný se zákonem.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opřel o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel namítl, že po zjištění rozporu mezi tvrzeným datem narození a datem uvedeným na rumunském dokladu, měla žalovaná bezodkladně přistoupit k úkonům směřujícím ke zjištění skutečného věku stěžovatele; měla přitom vycházet primárně ze skutečností uvedených v rumunském dokladu. Tento stěžovatelem předložený doklad z jiného členského státu měla považovat za veřejnou listinu, k čemuž lze analogicky poukázat na § 57 odst. 3, § 59 odst. 1 a § 61 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Z těchto ustanovení vyplývá, že obdobné doklady vydávané žadatelům o azyl v České republice jsou veřejnou listinou. Není důvod, proč by v podstatě stejný doklad vydaný rumunskými orgány, neměl být za veřejnou listinu považován. Ačkoliv je datum narození jedním z elementárních údajů, jehož znalost lze rozumně předpokládat u každého člověka, přesto měla žalovaná povinnost chránit práva cizích státních příslušníků, obzvlášť těch nezletilých (což vyplývá z § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Žalovaná tedy pochybila jednak tím, že protiprávně zajistila nezletilého žalobce, jednak tím, že nezahájila úkony směřující ke zjištění jeho věku. Krajský soud pochybil tím, že tento její postup aproboval.

[6] Dále stěžovatel namítl, že v době jeho zajištění byly z důvodu pandemie nemoci Covid-19 pozastaveny transfery cizinců. Žalovaná nemohla vědět, kdy dojde k jejich obnovení, a nemohla tak předvídat, jak dlouho bude stěžovatel zajištěn. Jeho zajištění tak nemohlo být na počátku vedeno snahou dostát zamýšlenému účelu, tj. jeho předání do Rumunska. Zajištění tedy bylo nezákonné a krajský soud tuto vadu řízení nenapravil.

[7] Stěžovatel konečně namítl, že krajský soud nedostatečně odůvodnil svůj závěr, dle kterého v případě rozporu mezi prohlášením stěžovatele o jeho věku a údaji uvedenými v předloženém dokladu mělo být přihlédnuto k prohlášení stěžovatele. Nezhodnotil ani další rozhodné skutečnosti (zda byl předložený doklad veřejnou listinou); pouze konstatoval, že protokol o výslechu stěžovatele je veřejnou listinou, a tedy nebyl důvod věk stěžovatele zjišťovat. V této části je proto napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti bez dalšího odkázala na své vyjádření k žalobě.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou (dílčí) nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu (viz bod [6] tohoto rozsudku). Stěžovatel v žalobě k otázce své zletilosti pouze obecně namítal, (i) že již při podání vysvětlení před žalovanou uvedl, že se narodil v roce 2003, (ii) že se žalovaná otázkou jeho potenciální nezletilosti vůbec nezabývala, a (iii) že žalovaná neměla vycházet pouze z tvrzení stěžovatele o nesprávnosti

údajů uvedených v rumunském dokladu, ale měla provést též šetření jeho skutečného věku. Stěžovatel tedy v žalobě nevznesl žádnou argumentaci vztahující se přímo k otázce posuzování rozporu mezi informacemi plynoucími z rumunského dokladu a z protokolu o podání vysvětlení; nenamítal ani, že je rumunský doklad třeba považovat za veřejnou listinu. Nebylo přitom povinností krajského soudu za stěžovatele vyhledávat či domýšlet žalobní argumenty; pro řízení před správními soudy naopak platí, že obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčuje obsah a míru podrobnosti argumentace rozhodnutí soudu (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, nebo ze dne 19. 8. 2010, č. j. 7 Afs 64/2010 - 102). Nejvyšší správní soud uzavírá, že se krajský soud s uplatněnou žalobní argumentací vypořádal dostatečně a přezkoumatelně; jeho odpovědi na žalobní námitky se podávají z rekapitulace shrnuté v bodě [3] tohoto rozsudku. Pro úplnost lze dodat, že krajský soud uvedl, že je protokol o výslechu stěžovatele veřejnou listinou, toliko v reakci na žalobní námitku, dle které stěžovatel již v řízení před žalovanou tvrdil rok narození 2003 a nikoliv 2001. V žádném případě na základě tohoto závěru nedovozoval pravdivost tvrzení stěžovatele uvedených v předmětném protokolu.

[12] Důvodnou neshledal Nejvyšší správní soud ani kasační námitku týkající se domnělého nesprávného postupu žalované, spočívajícího v nezahájení úkonů směřujících ke zjištění věku stěžovatele. Dle názoru Nejvyššího správního soudu za situace, kdy sám stěžovatel v řízení před žalovanou opakovaně uváděl a důrazně trval na tom, že je zletilý a že tomu odporující rumunský doklad je nesprávný (přičemž toto tvrzení stěžovatele nebylo na místě *prima facie* označit za nevěrohodné například s ohledem na jeho zjevně mladistvý vzhled), nebylo povinností žalované zjišťovat věk stěžovatele či s ním zacházet jako s nezletilým cizincem ve smyslu § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Ani sám stěžovatel nerozporuje premisu, že ve věku kolem 18 let mají lidé obecně rozumové schopnosti a osobnostní vyzrálost rozvinuty v takové míře, že mohou a mají vědět natolik elementární informaci týkající se jejich osobnosti, jako je datum jejich narození (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017 - 28). Ochrana cizích státních příslušníků, o které hovoří stěžovatel v kasační stížnosti, má své meze, o čemž svědčí například i dikce § 129 odst. 5 věty čtvrté zákona o pobytu cizinců, dle kterého *odmítne-li nezletilý cizinec bez doprovodu provedení úkonů ke zjištění věku, hledí se na něj jako na zletilého cizince.* Nejvyšší správní soud neshledal pochybení v postupu žalované, která shledala opakovaná, jednoznačná a žádnou další okolností nenarušená tvrzení stěžovatele o (i) jeho zletilosti a o (ii) chybě v datu narození vyznačeném v rumunském dokladu za věrohodná, v důsledku čehož se stěžovatelem bez dalšího zacházela jako se zletilým cizincem. Jestliže žalovaná neměla od počátku žádné pochybnosti o tvrzené zletilosti stěžovatele, nebylo chybou, že se otázkou jeho „*potenciální nezletilosti*“ blíže nezabývala. Krajský soud tedy nepochybil, pokud její postup aproboval.

[13] Část kasační argumentace, v níž stěžovatel dovozuje, že žalovaná měla rumunský doklad považovat za veřejnou listinu, je nepřípustná, neboť nemá svůj předobraz v žalobě. Tuto námitku stěžovatel v žalobě neuplatnil, ač tak nepochybně učinit mohl; nejedná se ani o reakci na odůvodnění napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud se jí proto věcně nezabýval (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).

[14] Přípustná není ani kasační námitka týkající se otázky zákonnosti zajištění stěžovatele s ohledem na pozastavení transferu cizinců. Stěžovatel totiž v tomto směru v zásadě pouze zopakoval svoji námitku uplatněnou již před krajským soudem a pouze k ní doplnil obecné konstatování, že *„ani tuto vadu předcházejícího řízení však Krajský soud v Plzni nenapravil“*. Judikatura již v minulosti dospěla k závěru, že za situace, kdy se krajský soud v napadeném rozsudku žalobní argumentací řádně zabývá a stěžovatel se v kasační stížnosti přesto omezí na pouhé zopakování svých žalobních námitek, jsou takové kasační námitky nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť se opírají jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. Kasační stížnost je totiž opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Předmětem přezkumu je tedy rozhodnutí soudu, nikoli žalobou napadené správní rozhodnutí, potažmo jemu předcházející správní řízení. Stěžovatel tak musí v kasační stížnosti polemizovat se závěry, které ve věci zaujal krajský soud, nikoliv jen dále opakovat již vypořádanou žalobní argumentaci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019 - 63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[15] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není (v rozsahu, ve kterém mohla být věcně projednána) důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná sice měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[17] Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen opatrovníkem JUDr. Miroslavem Chupáčem, advokátem, kterého mu (jako osobě neznámého pobytu) usnesením ze dne 20. 1. 2021, č. j. 17 A 103/2020 - 48, ustanovil krajský soud. Odměnu ustanoveného opatrovníka (advokáta) v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona). Nejvyšší správní soud přiznal opatrovníkovi odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „advokátní tarif“] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 bod 5 téhož předpisu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený opatrovník v podané kasační stížnosti uvedl, že není plátcem DPH. Celkem tedy odměna činí 3 400 Kč. Opatrovníkovi stěžovatele bude tato částka vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu